

Elinikäisen oppimisen ohjelma

GRUNDTVIG

Kansainvälistyvä kansanopisto

Helsinki 27.11.2007

Eija Wilen, CIMO

Ajankohtaista aikuiskoulutuksen kansainvälistymisestä

- LLP- ohjelma: uusia toimintoja Grundtvig -ohjelmaan 2009
- Komission tiedonanto aikuisten oppimisesta 2006
- Aikuiskoulutuksen toimintasuunnitelma julkistettu syyskuussa 2007
- CIMOssa valmistunut selvitys aikuiskoulutuksen kansainvälistymisestä Suomessa 2007
- Pohjoismaisen ministerineuvoston ohjelmat uudistuvat vuoden 2008 alusta lähtien

Elinikäisen oppimisen ohjelma

Comenius Kouluopetus	Erasmus Korkea-asteen koulutus	Leonardo da Vinci Ammatillinen perus-, jatko- ja täydennyskoulutus	Grundtvig Aikuiskoulutus
<i>Väh. 13 %</i>	<i>Väh. 40 %</i>	<i>Väh. 25 %</i>	<i>Väh. 4 %</i>

Poikittaisohjelmat (n. 6 %)

- a) elinikäistä oppimista koskeva poliittinen yhteistyö
- b) kieltenoppimisen edistäminen
- c) tieto- ja viestintätekniikan edistäminen
- d) tulosten levittäminen ja hyödyntäminen

Jean Monnet -ohjelma (n. 2 %)

- a) Jean Monnet -toimi
- b) European Institutions: toiminta-avustukset Euroopan yhdentymistä käsitteleville laitoksille
- c) European Associations: toiminta-avustukset muille yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen aloilla toimiville eurooppalaisille laitoksille ja yhdistyksille

LLP-OHJELMA

Tavoitteena mm.

- edistää korkeatasoista eurooppalaista yhteistyötä elinikäisen oppimisen alueella
- vahvistaa elinikäisen oppimisen avulla sosiaalista koheesiota, aktiivista kansalaisuutta, kulttuurien välistä dialogia ja sukupuolten välistä tasa-arvoa
- lisätä eri-ikäisten osallistumista opiskeluun
- edistää kielten oppimista
- edistää yhteistyötä laadunhallinnan alueella

Grundtvigissa erityistavoitteena

- vastata Euroopan väestön ikääntymisestä aiheutuvaan koulutushaasteeseen
- kehittää aikuisille erilaisia koulutuspolkuja heidän tietojensa ja pätevyyksiensä parantamiseksi

ja toiminnallisina tavoitteina:

- Lisätä aikuiskoulutuksen liikkuvuutta: vuoteen 2013 mennessä 7000 henkilöä
- Kehittää aikuiskoulutuksen eurooppalaista yhteistyötä
- Tarjota syrjäytymisvaarassa oleville uusia koulutusmahdollisuuksia
- Edistää informaatio- ja tietotekniikan käyttöä
- Kehittää pedagogisia menetelmiä
- Kehittää aikuiskoulutusorganisaatioiden hallintoa

Erityisesti henkilöille...

- joilta puuttuu peruskoulutus tai -tutkinto
- jotka asuvat maaseudulla tai muilla alueilla, joista puuttuvat koulutuspalvelut
- jotka tarvitsevat erityistä tukea opinnoissaan
- jotka eivät ole aiemmin osallistuneet aikuiskoulutukseen

Osallistuvat maat

- EU:n 27 jäsenvaltiota
- ETA-maat: Islanti, Liechtenstein ja Norja
- Turkki
- Lähivuosina myös: Sveitsi ja Kroatia ja Makedonia (2009) sekä mahdollisesti Albania, Bosnia, Herzegovina, Moldova, Montenegro, Serbia.

Osallistua voivat

- kaikki aikuisoppilaitokset
- yliopistot ja korkeakoulut
- järjestöt, ammattiyhdistykset, yritykset, kirjastot, museot ja muut kulttuurilaitokset
- sairaalat, vankilat

Toimintatavat

- Grundtvig -monenväliset hankkeet
- Grundtvig -oppimiskumppanuudet
- Grundtvig -apurahat opetushenkilöstön täydennyskoulutukseen
- Grundtvig -verkostot
- Valmistelevat vierailut

Mitä uutta Grundtvigissa

- Oppimiskumppanuuksien haku ja hallinto helpottuneet
- Täydennyskoulutusapurahoissa samat 4 hakuaikaa kaikissa maissa
- Grundtvig -apulaisopettajat 2009
- Aikuisopiskelijoiden liikkuvuus - uusi toiminto 2009

Monenväliset hankkeet

- Tarkoituksena kehittää ja uusia käytäntöjä aikuiskoulutukseen sekä levittää niitä eri puolilla Eurooppaa
- Tuloksena: konkreettinen tuotos
- Seuraava hakuaika päättyy 29.2.2008
- Väh. 3 partneria 3 eri maasta,
- 2-vuotinen sopimus
- Max. 150 000€/vuosi
- Tuki palkka- ja ”subsistence” -kuluihin könttäsummana
- Komissio hallinnoi

Temaattiset prioriteetit 2008

- Avain taidot (key competencies)
- Aikuiskoulutuksen laadun varmistaminen, aikuiskoulutuksen saatavuuden ja osallistumisen lisääminen
- Aikuisopiskelun edistäminen syrjäytymisvaarassa ja epäedullisessa asemassa olevien sekä maahanmuuttajien keskuudessa
- Senioreiden oppiminen, sukupolvien välinen oppiminen

Monenväliset hankkeet : laatukriteerit

- Työsuunnitelman laatu (tavoitteet, realistisuus)
- Innovatiivinen luonne
- Partneriryhmän laatu (aihealan pätevyys, maantieteellinen edustavuus, tehtävien jako)
- Eurooppalainen ulottuvuus (tarve eurooppalaiselle yhteistyölle)
- Kustannus-hyöty -suhde
- Aihepiiri kuuluu väh. yhteen prioriteettialueeseen
- Vaikuttavuus
- Valorisaatiosuunnitelman laatu

Tietoja hyväksytyistä hankkeista

- Vuosittain hyväksytään noin 60-70 uutta hanketta
- 2000-2006 hyväksyttiin yhteensä 422 hanketta, joista suomalaisten koordinoimia 17, suomalaisia partnereita hankkeissa yhteensä 84.
- Tiedot hankkeista ISOC -tietokannasta:
<http://www.isoc.siu.no/isocii.nsf> tai
Komission laatimista Compendiumeista:
<http://eacea.ec.europa.eu/static/en/Bots/condocs.htm#compendia>

Vuoden 2007 hakukierros

- Hakemuksia yhteensä 333, joista hyväksyttiin 77 (23 %), budjetti yht. 20,2 milj. euroa
- Hyväksytyjen joukossa yksi suomalainen hanke: European Learning communities for Training of People with Mental illness, koordinaattorina Stakes
Tuki 300.000 € , toiminta-aika 2 vuotta

Educational Programme of Soft Skills for Blind and Visually Impaired (SOFI)

Esimerkki Grundtvig -yhteistyöhankkeesta

- SOFI on kaksivuotinen projekti (2005 – 2006), johon on suomalaisena partnerina osallistunut Arlainstituutti.
- Tavoite: parantaa näkövammaisten henkilöiden mahdollisuuksia elinikäiseen koulutukseen, sosiaaliseen inklusioon ja työllistymisen.
- Projektia koordinoi Hollanti ja muut partnerit olivat Virosta, Liettuasta ja Bulgariasta.
- Tuloksena CD:n, joka sisältää koulutusohjelman ja kouluttajakansion. Aihealueita ovat mm. vuorovaikutus-, viestin-tä-, tiimityö-, ongelmanratkaisu- ja itsearviointitaidot
- Näkövammaisten ryhmä eri maista testasi koulutusohjelman sisällön sekä tuotettavan oppimateriaalin saavutettavuutta ja esteettömyyttä

GRUNDTVIG - Oppimiskumppanuus

- Tavoitteena pienimuotoinen yhteistyö sekä tutustuminen toisten maiden aikuis-koulutuksen käytänteihin.
- Suosituin Grundtvig –toiminto Sokrates II:ssa: noin 1000 oppimiskumppanuutta
- Suosituimmat aihepiirit: aktiivinen kansalaisuus, kulttuurien väliset kysymykset ja perustaidot
- Voimakas sosiaalisen koheesion painotus, noin 70% suuntautunut heikommassa asemassa oleviin aikuisiin
- Seuraava hakuaika päättyy 15.2.2008
- Koordinaattorimaa päättää paljolti hakemuksen hyväksymisestä 2008.
- Väh. 3 kumppania 3 maasta
- Työskentelyaika aina 2 vuotta

Oppimiskumppanuuden tuki

- Tuki vaihtelee liikkuvuusmäärän mukaan
väh. 4 liikkuvuutta tuki on 6000 euroa
väh. 8 liikkuvuutta tuki on 10.000 euroa
väh. 12 liikkuvuutta tuki on 14.000 euroa
- Tukisummat vaihtelevat maittain
- Tuki myönnetään ”könttänä” (lumpsum),
tilityksen tilalle toimintoseuranta

Painopisteet oppimiskumppanuuksissa 2008

Eurooppalaiset:

- Avaintaidot
- Sosiaalis-taloudellisten esteiden voittaminen
- Maahanmuuttajien integroinnin tukeminen
- Vanhemman väestön oppimisen edistäminen
- Luovuuden herättäminen ja vahvistaminen

Kansalliset:

- Hanke kytkeytyy paikalliseen toimintaan (tukiorganisaatiot)
- Hakija tulee alueelta, jolla toimii vähän Grundtvig-hankkeita: Lappi, Oulu, Ahvenanmaa
- Kestävä kehitys ja ympäristö hankkeen teemana
- Partneriryhmässä on mukana erilaisia aikuiskoulutusorganisaatioita

Yksi painopistealue riittää

Työskentely

- Kumppanuus muodostetaan kaikkia kiinnostavan, yhteisen aihepiirin ympärille
- Oppimiskumppanuuden työssä pääpaino prosessissa ei tuloksissa
- Pienimuotoisia tuloksia, esim. yhteisen materiaalin kehittäminen, kurssit tai workshopit opettajille tai opiskelijoille, verkkisivu, DVD, näyttely, tiedotuslehti, seminaari

Toimintoja

- partnerikokoukset ja seminaarit
- opetushenkilöstön ja opiskelijoiden liikkuvuus
- kokemuksista ja toisten toimintatavoista oppiminen
- kenttätutkimukset ja selvitykset
- taide-esitykset, näyttelyt, tiedotusmateriaalin tuottaminen ja levitys
- kielivalmennus hankkeeseen osallistuville
- yhteistyö muiden projektien kanssa

Hankkeen käynnistäminen

- Partnereita kontaktiseminaareista tai olemassa olevien verkostojen avulla
- Hakuaika kerran vuodessa, hakemus työstetään koordinaattorin johdolla yhteistyönä partnereiden kesken
- Koordinaattori jättää yhteisen hakemuksen
- Jokainen partneri toimittaa hakemuksen oman maansa toimistoon, Suomessa CIMOon

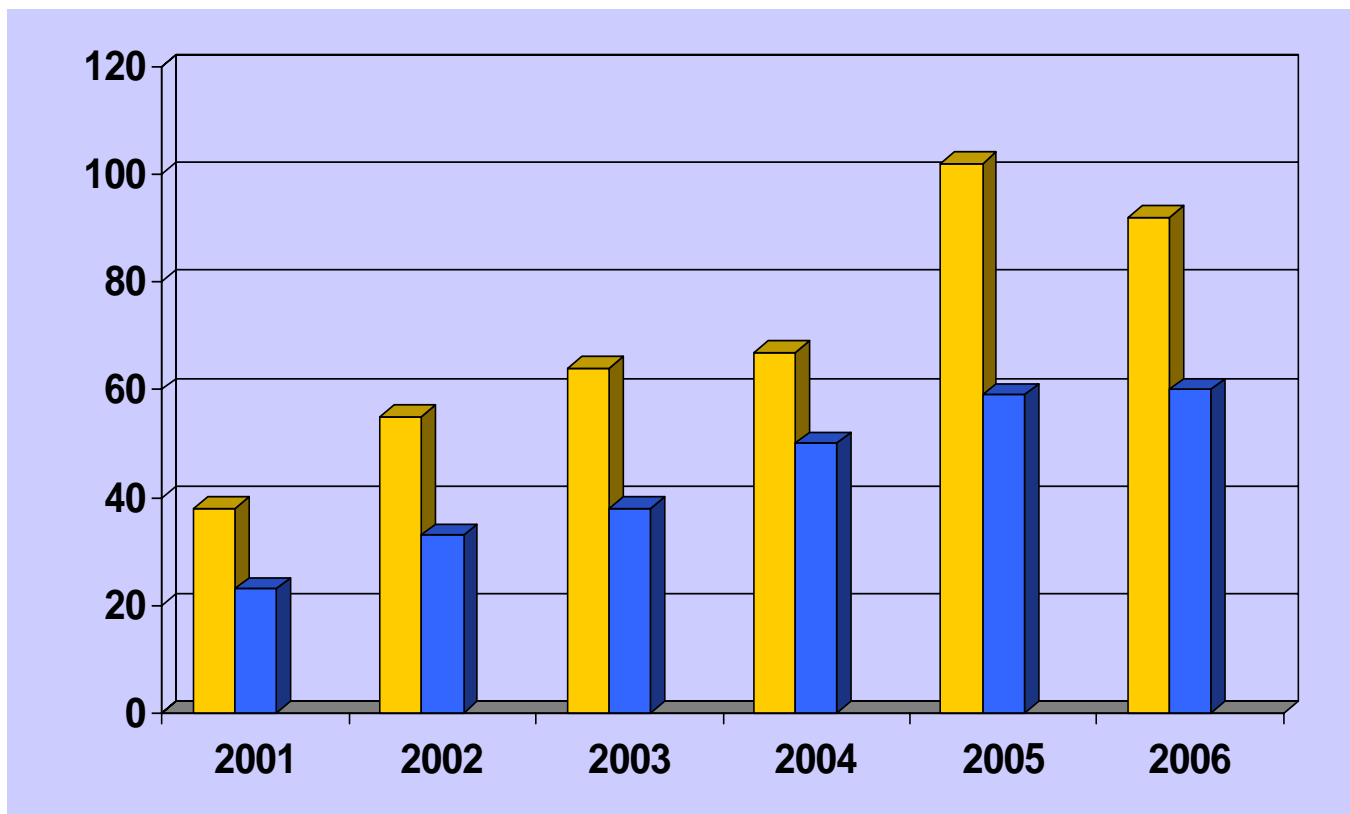
Laatukriteereitä

- selkeä tavoite ja työsuunnitelma
- mielekäs aihealue yhteiseen kehittämiseen
- rajattu aihealue; mieluummin suppea ja konkreettinen kuin laaja ja abstrakti
- partnereiden roolit ja tehtävät on esitetty selkeästi
- partnereilla on asiantuntemusta ja kokemusta aiheesta
- opiskelijat osallistuvat hankkeen toimintoihin

Oppimiskumppanuushakijan muistilista

- Lähde mukaan hankkeeseen, jonka aihe on oman organisaatiosi kannalta tärkeä
- Varmista, että hanketyö saa myös johtajasi ja kollegoidesi tuen.
- Pyri järjestämään tapaaminen kumppaneiden kanssa ennen hakemuksen jättämistä.
- Varatkaa riittävästi aikaa hakulomakkeen laatimiseen.
- Huolehdi siitä, että hakemus laaditaan yhdessä kumppaneiden kanssa.
- Tarkista, että ymmärrät hakemuslomakkeen tekstin.
- Varmista, että omaa organisaatiosi käsittelevät asiat ovat hakemuksessa oikein.

Hakemukset ja hyväksytyt Suomessa 2001 - 2006

Oppimiskumppanuusvalinnat 2007

	Hakemuksia	Hyväksytyjä
Koord.	12	8
Partneri	77	32
Uusia	58	20
Jatkoja	31	20
Yht.	89	40

Hakijat organisaatioiden mukaan 2007

	Hakemukset	Hyväksytyt
Kansalaisopisto	22	11
Ammatill.oppilaitos	15	3
Järjestö	15	8
Kansanopisto	10	5
Korkeakoulu	5	1
Opintokeskus	5	2

Kansanopistot 2007

- Karkun evankelinen kansanopisto, Motivating and teaching in the area of special needs
- Otavan opisto, Empowerement of women from minority communities...
- Lappfjärds folkhögskola, Inclusion in AE
- Työväen akatemia, PULSE –Perceptions and Understandings through Life Stories in Europe sekä Better Access –Local and Regional networks for LLL

Valmistelevat vierailut

- Organisaatiot voivat hakea apurahaa (matka- ja oleskelukuluihin) partnereiden yhteiseen suunnittelukokoukseen, jossa valmistellaan oppimiskumppanuutta.
- Tarkoituksena on partnereiden tutustuminen toisiinsa ja hakemuksen täyttäminen yhdessä

Opetushenkilöstön täydennyskoulutus

- Tukea myönnetään muissa Euroopan maissa pidettäville eurooppalaisille kursseille
- Tukea myös työelämään tutustumiseen (job shadowing) ja opintovierailuihin
- Kursseja löytyy Comenius/Grundtvig-kurssiluettelosta (www.cimo.fi)
- Tuki yleensä enintään 1500 €

Täydennyskoulutus

- 2008 neljä hakuaikaa:
- 31.1.2008 (täydennyskoulutusjaksolle 1.4.-30.6.2008)
- 31.3.2008 (täydennyskoulutusjaksolle 1.7.-30.9.2008)
- 30.6.2008 (täydennyskoulutusjaksolle 1.10.-31.12.2008)
- 30.9.2008 (täydennyskoulutusjaksolle 1.1.-31.3.2009)
- Etusija hakijoille, jotka eivät ole saaneet tukea 2 vuoteen
- Etusija kursseille, jotka ovat Grundtvig -projektien tai verkostojen tarjoamia

Kansalliset prioriteetit 2008

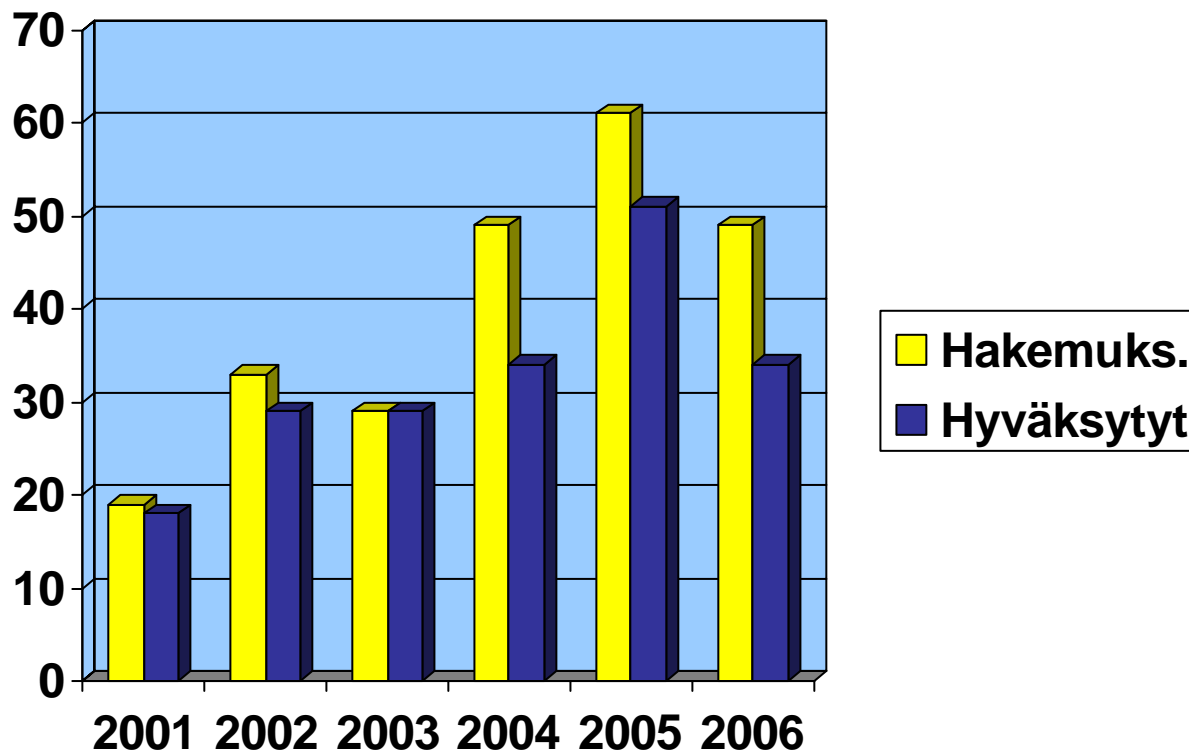
Täydennyskoulutusvalinnoissa priorisoidaan seuraavia aihealueita:

-maahanmuuttajien koulutus ja kulttuurien kohtaaminen, aktiivinen kansalaisuus, aikuiskoulutuksen ohjaus ja neuvonta, tutustuminen uuteen työmuotoon tai pedagogiikkaan ja kestävä kehitys

Eurooppalaisen täydennys- koulutuskurssin järjestäminen

- Myös suomalaiset kursseja järjestämään!
- Soveltuu organisaatioille, joilla on jo kokemusta tietyn alan eurooppalaisesta yhteistyöstä
- Kouluttajatiimi (ei vain suomalaisia) vastaa sisällöstä ja käytännön järjestelyistä
- Ota suunnitteluvaiheessa yhteyttä Cimoon!

Täydennyskoulutusapurahat: Hakemukset ja hyväksytyt Suomessa 2001 - 2006

Job shadowing

- Kollegan työn seuraaminen ja työhön tutustuminen.
- Toiminto kuuluu opetushenkilöstön täydennyskoulutusapurahoihin → Samat hakuajat, säännöt ja lomakkeet kuin kurssien kohdalla.
- Kohderyhmä: aikuiskoulutuskentällä toimiville hallinto, -opetus- ja koulutushenkilökunnalle.
- Suosituskesto noin 1vko
- Hakemukseen liitteeksi päiväkohtainen ohjelma ja kutsu.

Job shadowing

- Hyvien käytänteiden ja ideoiden vaihtaminen.
- Oman opetuksen kehittäminen sekä uusien näkökulmien saaminen opetustyöhön.
- Parhaimmillaan job shadowing hyödyntää koko organisaatiota ja auttaa sen kehittämisessä.
- Job shadowing eurooppalaisessa organisaatiossa lisää kielitaitoasi ja parantaa valmiuksiasi toisten kulttuurien ymmärtämiseen ja kohtaamiseen

Opintovierailu

- Tutustuminen aikuiskoulutuksen parissa toimivaan organisaatioon
- Vierailu järjestetään jonkin teeman ympärille.
- Oppilaitoksesta voi lähteä useampi kuin yksi osallistuja.
- Hakemukseen liitetään päiväkohtainen ohjelma.

Kontaktiseminaarit

- Kansalliset toimistot järjestävät Euroopan eri maissa
- Seminaarit keskittyvät yleensä tiettyyn teemaan esim. *Key competences for lifelong learning, Intercultural education*
- Yhteistyökumppaneita tuleviin hankkeisiin.
- Tavoitteena on käynnistää uusia eurooppalaisia Grundtvig-projekteja sekä tiedottaa EU:n uudesta Elinikäisen oppimisen ohjelmasta
- Valituille valmistelevan vierailun apuraha, joka kattaa matkakulut ja kaikki seminaariin osallistumisesta aiheutuvat kulut.

Grundtvig -Verkostot

Verkostot voivat suuntautua policy-tason kehittämiseen tai käytäntöjen edistämiseen

Tehtävinä mm.

- Arvioida ja levittää alan innovaatioita ja hyviä käytäntöjä
- Tehdä tutkimusta ja vertailevia analyysejä ja tarjota toimijoille alan state-of-art- analyysejä
- Tukea toimivia saman teeman projekteja sekä sisällön että hallinnon suhteen
- Tehdä kansallisia ja Euroopan tason poliittisia suosituksia innovatiivisten käytäntöjen edistämiseksi

Esimerkki Grundtvig -verkostosta

European InfoNet – Adult Education

- Aikuiskoulutuslehtien toimittajien eurooppalainen verkosto, jossa on tarkoitus jakaa kokemuksia, tietoa ja aineistoa lehtien toimituksille (uutisia, artikkeleita).
- Internet –pohjainen tiedonvälityspalvelu on kehitteillä, jossa välitetään aikuiskoulutus-alan uutisia eri maiden välillä.
- Kolmivuotista (2005-2008) verkostoa koordinoi Akademie Klausenhof Saksasta, suomalaiset aktiiviisiä osallistujia: mukana: EAEA Suomen toimisto, Kansanvalistusseura, KTOL ja Suomen Kansanopistoyhdistys.

Suosituksia aikuiskouluttajille kansainvälistymiseksi

Aloittelijoille:

- Kontaktiseminaari, Oppimiskumppanuus
- Opettajien täydennyskoulutusapuraha: kurssi, opintomatka tai job shadowing
- Voksen -liikkuvuus
- Voksen -temaattinen verkosto

Kokeneille:

- GR -monenvälinen hanke
- Voksen -kehittämisen- ja suunnitteluhanke
- Grundtvig täydennyskoulutuskurssin järjestäminen

*****

- Grundtvig -verkosto

Oppaita, ohjeita

- QAS – Quality and Sustainability, työkaluja projektien itsearviointiin, levitykseen ym.
<http://qas.programkontoret.se>
- Survival Kit -projektinhallintaopas keskitetyille hankkeille www.cimo.fi/grundtvig > Linkit
- Grundtvig Learning Partnerships Navigator
www.cimo.fi/grundtvig >
Oppimiskumppanuudet > Oppaita ja tietoja..

Lisätietoja

- CIMO:n osoite: Säästöpankinranta 2 A,
postiosoite PL 343 00531 Helsinki
Vaihde: 0207 868 500
Aili-sähköpostilista
- CIMO/aikuiskoulutus:
Eija Wilen, Marianne Hemminki, s-posti:
grundtvig@cimo.fi

Lisätietoja

- CIMO:n www-palvelu: ww.cimo.fi > Elinikäisen oppimisen ohjelma > Grundtvig
- Komission Grundtvig –sivut:
http://ec.europa.eu/education/programmes/socrates/grundtvig/index_en.html
- Education, Audiovisual and Culture Executive Agency:
<http://eacea.cec.eu.int/static/index.htm>